

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 25. juni 2008
Sagsnr.: 39

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om sundhedstjekket.

Med venlig hilsen

Marie Louise Flach de Neergaard

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2. afdeling, 3. kontor/2. afdeling, 1. kontor

Den 23. juni 2008

STS/MIST/BSTM

FVM 550

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Sundhedstjekket

Forslag til Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitik s ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere

Forslag til Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr. [...] /2008

Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)

Forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne (programmeringsperioden 2007-2013)

KOM (2008) 306

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt den 12. juni 2008. Ændringer er markeret i margenen.

Resumé

I forbindelse med vedtagelsen af 2003 reformen af den fælles landbrugspolitik, blev det fastsat, at der i 2008 skal foretages en gennemgang af EU's landbrugspolitik, med henblik på gennemførelse af nødvendige ændringer og tilpasninger i perioden frem til 2013. Kommissionen fremsatte derfor den 20. november 2007 en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om forberedelser til "sundhedstjekket" af reformen af den fælles landbrugspolitik. Kommissionen foreslår i de juridiske forslag en række ændringer og tilpasninger af den fælles landbrugspolitik. De vigtigste punkter i forslaget er:

- *tilpasning og forenkling af enkeltbetalingsordningen, herunder yderligere afkoblinger af støtteordninger*
- *afvikling af udtagningsordningen (brak)*
- *yderligere modulation og overførsel af midler til anvendelse i landdistriktspolitikken*
- *en udvidet anvendelse af artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003*
- *trinvis udvidelse af mælkekvoten indtil kvotesystemet udløber i 2015*
- *afvikling af visse interventions- og støtteordninger samt væsentlige begrænsninger i anvendelsen af de tilbageblevne ordninger*
- *håndtering af nye udfordringer vedrørende klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet*

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 306 fremsat forslag til:

- Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitik ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere
- Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr./2008.
- Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udviklingen af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for landdistriktsudviklingen (programperiode 2007 til 2013)

Forslagene er oversendt til Rådet den 20. maj 2008.

Forslagene til forordninger er fastsat med hjemmel i TFE artikel 36, 37 og 299 stk. 2 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget til beslutning er fastsat med hjemmel i forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udviklingen af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) art. 9 og 10.

Nærhedsprincippet

Forslagene er led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

I forbindelse med at Rådet i september 2003 vedtog en reform af den fælles landbrugspolitik, blev der indsat revisionsklausuler, som indebærer, at der i 2008 skal foretages en gennemgang af EU's landbrugspolitik, for at konstatere om der er forhold, som fungerer uhensigtsmæssigt,

og om der af den grund skal foretages yderligere ændringer og tilpasninger af landbrugspolitikken. Kommissionen fremsatte derfor den 20. november 2007 en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om forberedelser til ”sundhedstjekket” af reformen af den fælles landbrugspolitik.

Kommissionen finder, at Fællesskabet ud over de nødvendige tilpasninger bør videreføre udviklingen af den fælles landbrugspolitik. Der skal derfor gennemføres en række tiltag, som lægger op til den videre udvikling af den fælles landbrugspolitik frem til 2013.

De vigtigste elementer i Kommissionens forslag til ændringer og tilpasninger af den fælles landbrugspolitik er følgende:

Enkeltbetalingsordningen

- Etablering af mulighed for at alle medlemslande kan arbejde hen imod en ensartet støttesats for landbrugsarealerne indenfor hver region
- Forenkling af krydsoverensstemmelse
- Forenkling af enkeltbetalingsordningen ved yderligere afkobling af produktionsbundne direkte støtteudbetalinger
- Afvikling af kravet om udtagning (brak)

Finansielle ordninger

- Øget modulering samt progressiv reduktion (capping) af direkte støtteudbetalinger
- Mere fleksibilitet for evt. tilbageholdelse af 10 pct. af den direkte støtte og flere muligheder for anvendelse af dele af den direkte støtte til andre formål (gl. artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003)
- Fastsættelse af nedre støttegrænser

Markedsordninger

- Afskaffelse af visse interventionsordninger samt indskrænkninger i anvendelse af de resterende interventionsordninger.
- Afskaffelse af en række mindre støtteordninger samt indskrænkninger af de andre ordninger
- Forberedelse af afviklingen af mælkekvotesystemet, herunder udvidelse af mælkekvoten

Nye udfordringer

- Håndtering af klimaændringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet i landdistriktspolitikken

Enkeltbetalingsordningen

Etablering af mulighed for at udbetale en ensartet støttesats for betalingsrettighederne indenfor hver region

Som led i 2003-reformen blev der fastsat flere muligheder for medlemslandene for at vælge en model til beregning af værdien af den enkelte landmands betalingsrettigheder: Den historiske model, den regionale model og hybridmodellen (en kombination af de 2 modeller).

I hybridmodellen, som blev anvendt i Danmark, blev hovedparten af den afkoblede støtte fordelt med en basisstøtte på grundlag af de arealer, som landmanden havde på ansøgningstidspunktet i 2005, og dele af den animalske afkoblede støtte blev fordelt på grundlag af referencerperioden fra 2000 til 2002.

Kommissionen foreslår, at alle medlemslande, uanset hvilken model de har anvendt, skal have mulighed for at udligne værdien mellem betalingsrettighederne. Det foreslås, at medlemsstaterne senest den 1. august 2009 kan beslutte at gennemføre helt eller delvis udligning fra 2010/2011. Hvis et land vælger at anvende denne ordning, skal udligningen ske over mindst 2 år med højst 50 % om året efter objektive og ikke diskriminerende kriterier.

Krydsoverensstemmelse og god landbrugs- og miljømæssig stand

Udbetaling af støtte er afhængig af overholdelse af udvalgte regler indenfor miljø, folkesundhed og dyre - og plantesundhed, dyrevelfærd samt god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) (krydsoverensstemmelse). Kommissionen foreslår at fjerne krydsoverensstemmelse for visse bestemmelser i direktivet for beskyttelse af vilde fugle og i direktivet om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. Kommissionen foreslår endvidere under GLM at indføre nye normer for bevarelse af landskabstræk (hegn, søer, grøfter, grupper af træer mv.), samt randzoner langs vandløb.

Endelig foreslår Kommissionen at indføre bagatelgrænser, en de-minimis regel på 100 Euro, en regel om støttemodtagers ansvar for overholdelse af krydsoverensstemmelse hele kalenderåret og en ny definition af begrebet ”bedrift” på landdistriktsområdet svarende til reglerne for krydsoverensstemmelse for direkte betalinger.

Afkobling af direkte støtteudbetalinger

Kommissionen foreslår afkobling af en række frivilligt og obligatorisk koblede støtteudbetalinger.

Kommissionen foreslår endvidere, at de afkoblede støttebeløb udbetales til de berørte landmænd som tillæg til værdien af deres betalingsrettigheder og på baggrund af en referenceperiode, som skal nærmere fastlægges indenfor en periode fra 2005 til 2008.

Frivilligt koblede støtteordninger

Kvægpræmier

Kommissionen foreslår, at handyr- og slagtepræmier for kvæg afkobles, dog med en overgangsordning således at der udbetales 50 % af den eksisterende støtte for produktionsårene 2010 og 2011, hvorefter støtten bortfalder helt. Præmieordningerne for ammekøer og moderfår og geder kan videreføres.

Andre frivilligt koblede ordninger

Det foreslås at den resterende hektar-støtte, støtte til humle og markfrø samt kvalitetspræmien for durum hvede afkobles fra 2010.

Obligatorisk koblede støtteordninger

Proteinafgrøder, ris, olivenolie, nødder, forarbejdning af hørfibre, kartoffelstivelse og tørret foder

Kommissionen foreslår, at støtte til produktion af disse produkter afkobles fra 2010.

For ris foreslås en overgangsperiode, som indebærer, at der i perioden 2010 til 2012 udbetales 50 % af nuværende støtte.

For forarbejdning af hørfibre foreslås en overgangsordning, som indebærer, at støtten for 2011 og 2012 udbetales med 50 % af den aktuelle støtte, hvorefter støtten afkobles helt.

Kartoffelstivelse

Under denne ordning udbetales produktionspræmien til stivelsesfabrikkerne for fremstilling af kartoffelstivelse samt direkte støtte til de landmænd, der avler kartofler til stivelsesfremstilling.

Kommissionen foreslår en afkobling af produktionspræmien til fabrikkerne fra 2011. Kravet om anvendelse af minimumspris bortfalder med afkobling af produktionspræmien. Endvidere foreslås en afkobling af den direkte støtte til landmændene, dog med en overgangsordning, således at der i 2011 og 2012 fortsat udbetales 50 % af den nuværende direkte støtte, hvorefter støtten vil være fuldt afkoblet. Kvoten for produktion af kartoffelstivelse afskaffes efter overgangsperioden i 2013.

Tørret foder

Støtten til produktion af tørret foder udbetales til tørringsvirksomhederne. Kommissionen foreslår, at støtten til produktion af tørret foder afkobles fra 2011.

Afvikling af kravet om udtagning (brak)

Kommissionen foreslår afskaffelse af pligten til udtagning af landbrugsjord. Kommissionen foreslår samtidig, at medlemslandene gives passende instrumenter til at kunne sikre, at miljø-

fordelene kan opretholdes gennem landdistriktsprogrammet og gennem nye krydsoverensstemmelseskrav (der indføres under GLM nye normer for randzoner langs vandløb).

Den forenklede generelle arealbetalingsordning for de nye medlemslande (SAPS)

Efter de nugældende bestemmelser kan de nye medlemslande - EU 10 - anvende den forenklede arealbetalingsordning frem til 2010, og EU-2, Bulgarien og Rumænien frem til 2011. Kommissionen foreslår nu, at de nye medlemslande skal kunne anvende den forenklede arealbetalingsordning frem til 2013.

Finansielle ordninger

Øget mulighed for tilbageholdelse af dele af den direkte støtte til andre formål (gl. artikel 69)

Kommissionen foreslår, at medlemslandene fra 2010 fremover skal kunne anvende op til 10 % af de nationale budgetlofter for direkte støtte til særlige programmer for landmænd (ny art. 68), herunder:

- a. særlige typer af landbrug, som er vigtige for beskyttelse af miljøet eller for forbedringer af kvaliteten og markedsføringen af landbrugsprodukter (videreførelse af den nuværende artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003),
- b. afhjælpning af særlige ulemper der påvirker landmænd i mejeri, oksekød, fåre - og gese-sektorerne og rissektoren, i miljøfølsomme og økonomisk sårbare områder,
- c. på arealer, hvor der gennemføres restrukturering og/eller udviklingsprogrammer for at undgå opgivelse af arealer og/eller for at håndtere særlige ulemper for landmænd i disse områder,
- d. i form af tilskud til betaling af præmier for afgrødeforsikringer,
- e. bidrag til gensidige fonde, der yder finansiel kompensation til landmænd, som har lidt økonomiske tab i forbindelse med veterinære og plantesygdomme.

Kommissionen foreslår endvidere, at støtteordninger under a, b og e begrænses til 2,5 % af de nationale budgetlofter. Endelig foreslår Kommissionen, at de medlemslande, som ønsker at anvende ordningen skal meddele dette til Kommissionen senest den 1. august 2009.

Øget modulering og progressiv reduktion af støttebeløb (capping)

Kommissionen foreslår en stigende modulering med 2 % om året fra 2009 til 2012 i alt 8 %. Sammenlagt med den eksisterende modulering på 5 % bliver den samlede modulering i 2012 13 %. De første 5.000 €, der udbetales til en landmand, er fortsat fritaget for modulation.

Kommissionen foreslår endvidere, at der i tillæg til modulering, indføres en progressiv reduktion af de større støtteudbetalinger jf. følgende model:

- Betalinger fra 100.000 til 199.999 € reduceres med yderligere 3 %
- Betalinger fra 200.000 til 299.999 € reduceres med yderligere 6 %
- Betalinger over 300.000 € reduceres med yderligere 9 %

Tablel: Af tabellen fremgår de samlede moduleringsprocentdele, der skal anvendes (nuværende + supplerende inkl. Progressiv reduktion)

Tærskler (€)	2009	2010	2011	2012
1 til 5 000	0	0	0	0
5 000 til 99 999	5 % + 2 % (=7 %)	5 % + 4 % (=9 %)	5 % + 6 % (=11 %)	5 % + 8 % (=13 %)
100 000 til 199 999	5 % + 5 % (=10 %)	5 % + 7 % (=12 %)	5 % + 9 % (=14 %)	5 % + 11 % (=16 %)
200 000 til 299 999	5 % + 8 % (=13 %)	5 % + 10 % (=15 %)	5 % + 12 % (=17 %)	5 % + 14 % (=19 %)
over 300 000	5 % + 11% (=16 %)	5 % + 13 % (=18 %)	5 % + 15 % (=20 %)	5 % + 17 % (=22 %)

Kommissionen foreslår endelig, at de beløb, der inddrages ved udvidet modulering og progressiv reduktion, ubeskåret skal kunne anvendes i det medlemsland, hvor provenuet er opnået. De inddragne beløb foreslås overført fra søjle I til søjle II til håndtering af klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet (nye udfordringer).

Nedre støttegrænser

I dag er der mulighed for at undlade at udbetale beløb under 100 €. Endvidere kan der ikke udbetales enkeltbetaling for arealer mindre end 0,3 hektar.

Kommissionen foreslår, at en medlemsstat skal vælge én af følgende minimumsgrænser og derefter ikke må udbetale enkeltbetaling til landmænd hvis den valgte forudsætning ikke er opfyldt:

- (a) det samlede direkte støttebeløb i et givet kalenderår overstiger ikke 250 € eller
- (b) det støtteberettigede areal, der kan udbetales støtte til overstiger ikke en hektar

Kommissionen foreslår endvidere, at medlemslandene på et objektivt og ikke diskriminerende grundlag kan beslutte ikke at yde direkte støtte til virksomheder, hvis primære formål ikke er at udøve en landbrugsaktivitet.

Markedsordninger

Ændringer af mulighederne for intervention af landbrugsprodukter

Kommissionen foreslår at en række interventionsordninger afskaffes og at visse af de reste-

rende interventionsordninger først kan tages i anvendelse efter en analyse af den aktuelle markedssituation.

Kommissionen foreslår, at:

- interventionsordningen for korn bibeholdes, men med visse indskrænkninger
- interventionsordningen for ris og durum hvede afskaffes
- interventionsordningen for svinekød afskaffes
- støtte til privat oplagring af smør bibeholdes, men med visse indskrænkninger
- støtte til privat oplagring af særlige oste afskaffes

Interventionsordninger for korn

Kommissionen foreslår visse ændringer af interventionsordningen for korn, som medfører at ordningen fremover får karakter af et sikkerhedsnet til brug i egentlige krisesituationer. Det foreslås, at interventionsmængderne for byg, sorghum og majs sættes til nul. Der vil således fremover kun kunne interveneres blød hvede af brødhvedekvalitet.

Endvidere foreslås, at opkøb skal foregå ved licitation samt at Kommissionen under særlige omstændigheder skal kunne fastsætte priser, mængder og de lande og regioner i hvilket intervention kan ske. Ved at anvende licitation ved opkøb af korn til intervention fungerer interventionsprisen ikke mere som en minimumspris. Ved tilbud af større mængder korn til intervention, vil anvendelse af licitation naturligt kunne medføre opkøbspriser, som ligger under interventionsprisen.

Endelig foreslår Kommissionen, at interventionsordningerne for ris og durum hvede afskaffes.

Interventionsordningen for svinekød

Kommissionen foreslår, at interventionsordningen for svinekød afskaffes. Interventionsordningen for svinekød har ikke været anvendt i en meget lang årrække.

Støtte til privat oplagring

Kommissionen finder, at der pga. markeds- og sæsonudsving i produktionen af smør, er grund til at bibeholde støtten til privat oplagring af smør. Kommissionen foreslår imidlertid, at privat oplagring af smør ikke mere skal udløses automatisk, men fremover besluttes af Kommissionen efter en analyse af markedssituationen.

Kommissionen foreslår, at støtte til privat oplagring af særlige oste (hårde italienske oste) afvikles, idet markedssituationen gør støtte til særlige værdiprodukter som oste overflødig.

Ændringer af en række mindre støtteordninger mv.

Kommissionen foreslår, at enkelte støtteordninger afskaffes, og at der fremover skal gennem-

føres analyser af markedssituationen, før andre støtteordninger tages i anvendelse.

Mejeriprodukter

Støtteordningerne for anvendelse af skummetmælkspulver til foder og anvendelsen af skummetmælk til fremstilling af kasein bibeholdes, men anvendelsen af disse ordninger skal fremover besluttes af Kommissionen efter en analyse af markedssituationen.

Støtte til anvendelse af smør til is og bagværk har været nulstillet siden 2004. Kommissionen finder at denne ordning er overflødig, og foreslår, at den afskaffes.

Stivelse

Støtte til anvendelse af stivelse i industrien foreslås afskaffet. I takt med de stigende verdensmarkedspriser for korn er støtten til anvendelse af stivelse i industrien blevet reduceret og støtten har været nulstillet i mere end et år.

Energiafgrøder

På baggrund af den aktuelle markedssituation finder Kommissionen ikke mere, at der er grund til at give støtte til energiafgrøder. Det foreslås derfor, at støtten til energiafgrøder afskaffes fra 2010.

Særlige markedsforanstaltninger i tilfælde af husdyrsygdomme

I tilfælde af, at husdyrsygdomme begrænser handelen mellem medlemslandene og tredjelande, kan Kommissionen jf. artikel 44 i forordning (EF) nr. 1234/2007 iværksætte foranstaltninger for at støtte markedet. Kommissionen foreslår, at denne bestemmelse fjernes og at der i stedet indføres en bestemmelse herom i den nye artikel 68 1 e ”gensidige dækkende fonde for erstatning ved husdyrsygdomme” i den nye horisontale forordning om enkeltbetalingsordningen. Det indebærer, at udgifterne til denne ordning fremover dækkes af en del af de inddragne støtteudbetalinger. Den eksisterende ordning (art. 44) kan iværksættes på ad hoc basis, mens ordninger under artikel 68 vil skulle fastlægges på forhånd, og senest i 2009.

Andre ordninger

Kommissionen foreslår at medlemslandene skal kunne godkende producentorganisationer indenfor alle sektorer.

Endelig foreslår Kommissionen, at en række forældede forordninger afvikles. Det drejer sig f.eks. om forordninger vedrørende finansiering af intervention, fødevarehjælp til Polen (1989) og særlige tildelinger af mælkekvote (SLOM).

Forberedelse af blød landing når mælkekvotesystemet udløber

For at forberede den endelige afvikling af mælkekvotesystemet i 2015 foreslår Kommissionen en udvidelse af mælkekvoterne med 1 % om året i 5 år i årene 2009/2010 til 2013/14, hvilket

svarer til den skønnede stigning i det interne forbrug af mælkeprodukter i EU i denne periode.

Kommissionen vil i 2011 forelægge en rapport over markedssituationen på mælkeområdet.

Nye udfordringer i landdistriktspolitikken

For at imødekomme de nye udfordringer for europæisk landbrug foreslår Kommissionen, at de yderligere modulerede midler (udover de første 5 pct.) målrettes indsatser over for klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet. Kommissionen foreslår endvidere at der bliver mulighed for at benytte nye typer af indsatser på disse områder som f.eks. permanent braklægning og ekstensivering. Endelig skabes der mulighed for at forøge støttebeløbene til de nye indsatser. De nye indsatser skal være indarbejdet i medlemslandenes landdistriktsprogrammer senest den 1. januar 2010.

Konsekvenser

EU-budgettet

Overordnet anfører Kommissionen, at sundhedstjekket har en begrænset netto-budget effekt, med en lille besparelse på 14 mio. € i 2013.

Afkobling

Ved gennemførelse af Kommissionens forslag om afkobling af en række eksisterende koblede direkte støtteordninger vil der indenfor søjle I i 2013 være overført udgifter i størrelsesordenen 2 mia. € til den direkte støtte i enkeltbetalingsordningen. Denne omfordeling har ingen overordnede konsekvenser for Fællesskabets budget.

Modulation/progressiv reduktion

Kommissionen foreslår en øget modulation/progressiv reduktion og overførsel af de inddragne midler fra søjle I - direkte støtteudbetalinger -, til søjle II – landdistriktspolitikken. Der er tale om inddragelse af en del af de allerede budgetterede udgifter i søjle I til anvendelse i søjle II, og overførslen har således ingen overordnede konsekvenser for Fællesskabets budget.

Forventet provenu med yderligere modulering inkl. progressiv reduktion i EU

	2010	2011	2012	2013
Modulering, mio. €	563	977	1.427	2.022

Ved anvendelse af de modulerede midler i medlemslandene kræves national medfinansiering, hvorved den totale budgetallokering til landbrugs- og landdistriktspolitik vil øges i forhold til status quo.

Forslaget om øget modulering med 2 % om året fra 2010 til 2013 (EU-finansår) til i alt 13 % samt progressiv reduktion, medfører en stadig stigende overførsel igennem årene indtil 2013, hvor der i alt sker en omfordeling på ca. 2 mia. € fra søjle I til søjle II.

Besparelser ved ændringer af interventions - og støtteordninger

Kommissionens forslag om indskrænkningerne i mulighederne for at intervenere korn, afvikling af støtte til energiafgrøder og indskrænkninger af anvendelsen af en række mindre ordninger på mejeriområdet, medfører en samlet besparelse på ca. 428 mio. euro i perioden 2010 til 2013.

Besparelser på områderne intervention og visse støtteordninger

	2010	2011	2012	2013	I alt
Besparelser, mio. €	9	180	115	124	428
Reduceret formålsbestemte indtægter (mindsket superafgift)	-	-	- 55	- 110	-165
Netto budgetindvirkning	9	180	59	14	263

Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter. 2 % af den anførte besparelse på 428 € i perioden 2010 til 2013 giver en samlet besparelse på ca. 8,5 mio. € eller knap 63 mio. kr.

Statsfinansielle konsekvenser

Det er vurderingen, at visse af de foreslåede ændringer af den fælles landbrugspolitik kan have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

Modulation/progressiv reduktion

Øget obligatorisk modulation på 2 pct. årligt i regnskabsårene 2009-2012 vil medføre en stigning i modulerede midler som forventes at udgør ca. 125 mio. kr. om året (16,8 mio. €) beregnet på grundlag af forventede udbetalinger af direkte støtte i 2009.

Den nuværende obligatoriske modulation på 5 % medfører, at der i 2009 tilbageholdes 312,9 mio. kr. Ved den fulde modulering på 13 % i 2013, forventes de direkte støtteudbetalinger at blive reduceret med i alt 10,6 % eller 813,6 mio. kr. Forskellen mellem anvendelse af den gældende moduleringsprocent på 5 % og den foreslåede på 13 % forventes således at udgør ca. 500 mio. kr.

Kommissionens forslag om progressiv reduktion forventes at medføre en reduktion af de direkte støtteudbetalinger på ca. 22,8 mio. kr. om året. Det forventes, at ca. 1.180 større landbrug i Danmark vil blive berørt af progressiv reduktion.

Årlig forventet stigning i modulation/progressiv reduktion* (ud over de eksisterende 5 %)

	2010	2011	2012	2013
Modulering, mio. kr.	125	250	375	500
Progressiv reduktion, mio. kr.	22,8	22,8	22,8	22,8
Samlet reduktion	147,8	272,8	397,8	522,8

***Beregnet på baggrund af forventede udbetalinger i 2009**

National medfinansiering

De gældende regler for anvendelse af overførte midler til gennemførelse af programmer i landdistriktsudviklingen kræver 50 eller 45 pct. national medfinansiering. Ved overførsel af midlerne fra modulering/progressiv reduktion i årene 2010 til 2013 til landdistriktsprogrammet, og ved et krav om 50 % national medfinansiering, vil der under forudsætning af fuld hjemtagning opstå et voksende behov for national medfinansiering på 148 mio. kr. i 2010 stigende med 125 mio. kr. hvert år til 523,5 mio. kr. i 2013.

Administrative konsekvenser

Skøn over de administrative konsekvenser af Kommissionens forslag afventer en nærmere analyse.

Samfundsmæssige konsekvenser af forslaget for virksomheder og borgere

Kommissionens forslag medfører forenklinger for landmændene, idet en række støtteordninger afkobles, og beløbene udbetales fremover over enkeltbetalingsordningen. Samtidig afskaffes en række produktionsbegrænsende bestemmelser ved fjernelse af kravet om udtagning af jord og visse produktionskvoter.

Kommissionens forslag indebærer en fortsat markedsorientering af den fælles landbrugspolitik. Konsekvensen heraf er, at en række områder, hvor der tidligere er givet støtte til produktion mv., eller hvor der har været fastsat interventionsordninger med mindstepriser, fremover ikke vil have det samme niveau for produktionsstøtte og garanterede mindstepriser. Den stigende markedsorientering indebærer at produktionen af landbrugsprodukter i højere grad vil ske på markedsvilkår med de risici det indebærer, men samtidig med bedre muligheder at udnytte det eksisterende potentiale for produktion og afsætning, f.eks. via bortfald af krav om udtagning af jord samt forøgelse af mælkekvoter.

Endelig kan det forventes, at overførsel af yderligere ca. 500 mio. kr. fra den direkte støtte til anvendelse i landdistriktsprogrammet samt national medfinansiering vil resultere i øgede samfundsmæssige goder i form af bedre miljøbeskyttelse, sikring af naturværdier, sikring af vandkvalitet samt bedre beskyttelse af biodiversitet, mv.

Indførelse af en nedre grænse for enkeltbetalingsstøtte på 250 €, forventes at afskære ca. 6.700 mindre landmænd fra at modtage 6,6 mio. kr. i støtte. Anvendes kravet om ansøgning af støtte

til mindst 1 ha, vil ca. 2.100 mindre landmænd blive afskåret fra at modtage 5,5 mio. kr.

Yderligere samfundsmæssige konsekvenser af forslaget for virksomheder og borgere, vil blive analyseret nærmere.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Gennemførelse af Kommissionens forslag vil indebære, at en række bekendtgørelser kan ophæves, eller skal ændres.

Følgende bekendtgørelser kan ophæves:

- Bekendtgørelse nr. 1416 af 11. december 2007 om støtte til dyrkning af energiafgrøder
- Bekendtgørelse nr. 968 af 12. september 2006 om ydelse af støtte til tørret foder
- Bekendtgørelse nr. 240 af 7. april 2005 om ydelse af fremstillingspræmie til kartoffelstivelse og støtte til stivelseskartofler
- Bekendtgørelse nr. 1515 af 22. december 2004 om dyrkning af afgrøder på udtagne arealer til fremstilling af produkter, som ikke primært er bestemt til fødevarer eller foder
- Bekendtgørelse nr. 416 af 25. juni 1986 om ydelse af produktionsrestitution for stivelse

Følgende bekendtgørelser skal ændres:

- Bekendtgørelse nr. 203 af 26. marts 2008 om mælkekvoter
- Bekendtgørelse nr. 354 af 13. maj 2008 om krydsoverensstemmelse
- Bekendtgørelse nr. 1598 af 19. december 2007 om direkte støtte til landbrugere efter enkeltbetalingsordningen
- Bekendtgørelse nr. 1290 af 8. december 2006 om ydelse af præmier for husdyr og moderfår
- Bekendtgørelse nr. 1278 af 13. december 2004 om støtte til mælk og mejeriprodukter
- Bekendtgørelse nr. 374 af 11. juli 1974 om intervention af svinekød

Miljømæssige konsekvenser, konsekvenser for beskyttelsesniveauet

De miljømæssige konsekvenser vil blive analyseret nærmere.

Udtalelser

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg forventes at vedtage betænkning om forslagene den 27. august 2008, hvorefter Europa-Parlamentet forventes at vedtage høringssvar i forbindelse med sessionen den 17. – 18. november 2008.

Høring

På møde i §2-udvalget (landbrug) den 9. juni 2008 meddelte Landbrugsrådet, at man finder,

at Kommissionens samlede pakke af forslag indeholder en række relevante forslag. Landbrugsraadet udtrykte dog skuffelse over, at forenkling af krydsoverensstemmelsesreglerne i Kommissionens forslag ikke har fået en mere fremtrædende rolle. Man er også fra Landbrugsraadets side afvisende overfor Kommissionens forslag om at udvide GLM-reglerne (God Landbrugs- og Miljømæssig stand).

Landbrugsraadet fremhævede ønsket om at bevare den danske model for gennemførelse af enkeltbetalingsordningen frem til 2013, hvilket indebærer bevaring af handyrpræmien frem til 2013. Derudover fremhævede Landbrugsraadet, at man kraftigt opfordrer til, at der sættes stramme betingelser for anvendelsen af art. 69. Landbrugsraadet udtrykte ønske om fastholdelse af art. 44-ordningen. Landbrugsraadet støtter forhøjelsen af basis %-satsen for modulation, men er afvisende overfor progressiv modulation, da dette vil medføre en urimelig behandling af de berørte landmænd.

Landbrugsraadet finder, at det er forkert at afskaffe interventionsordningen på korn ud fra den betragtning, at det er vigtigt, at EU bevarer et sikkerhedsnet for kornproduktionen. Man er samtidig tilfreds med, at der fortsat er mulighed for intervention på brødhvede. Man kunne anbefale en fuldstændig afskaffelse af brak, samt en udvidelse af mælkekvoterne. For så vidt angår mælkekvoterne mener Landbrugsraadet, at Danmark skal arbejde for en 6 gange 2% udvidelse.

Endelig fremførte Landbrugsraadet det synspunkt, at man finder Kommissionens prioritering af balancen mellem udfasning af ordningerne for protein og smør forkert. Landbrugsraadet mener – på baggrund af en markeds-mæssig vurdering - at der kan ske en relativt hurtig afvikling af ordningerne for protein, mens der må ske en langsommere udfasning af afsætningsstøtten for smør, ligesom muligheden for privat oplagring af smør skal bevares.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at Kommissionens samlede oplæg er et positivt skridt på vej mod en større grad af liberalisering og markedsorientering i EU's landbrugspolitik. Regeringen arbejder generelt for en øget markedsorientering og liberalisering af den fælles landbrugspolitik med henblik på en afvikling af landbrugsstøtten på længere sigt.

Den fælles landbrugspolitik bør fortsat udgøre en fælles politik for landbruget i EU, og den fælles finansiering skal fastholdes, således at renationalisering og konkurrenceforvridning undgås. En disciplinering og reduktion af landbrugsstøtten vil lettere kunne håndteres inden for rammerne af én fælles landbrugspolitik.

Regeringen vil arbejde for, at EU påbegynder en varig reduktion af udgifterne til landbrugspolitikens søjle 1 (direkte udbetalinger og markedsordninger). De aktuelle gunstige markedsforhold bør være en anledning hertil.

Regeringen støtter, at der sker en yderligere afkobling af den direkte støtte. Regeringen ønsker, at støtten afkobles fuldt ud senest i 2013, under ens vilkår for alle. Ammekopræmien bør afkobles på tilsvarende vilkår som for de øvrige kvægpræmier. Såfremt ammekopræmien videreføres uændret, bør dette også gøres gældende for handyrpræmier.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om øget obligatorisk modulation kombineret med en progressiv reduktion af de direkte støtteudbetalinger. Regeringen vil arbejde for, at få en lavere grad af national medfinansiering af de nye modulerede midler i størrelsesordenen 25-33 pct. Regeringen støtter, at de nye modulerede midler forbliver i samme medlemsstat, som de er genereret.

Regeringen lægger vægt på, at den fælles landbrugspolitik i videst mulig omfang forbereder europæisk landbrug på de globale udfordringer, som vil følge af tiltagende øget konkurrence på verdensmarkedet samt klima-, biodiversitets- og miljøudfordringer, herunder vandforvaltning og dyrevelfærd. Ved en aftrapning af landbrugsstøtten kan regeringen støtte, at der i en overgangsperiode overføres midler fra den direkte støtte med det formål at understøtte den nødvendige omstrukturering, for at erhvervet kan tilpasse sig de globale udfordringer gennem et øget fokus på udvikling af nye produktionsmetoder, som kan konkurrere på et frit verdensmarked, samtidig med at opfylde samfundets krav til veterinære og miljømæssige standarder. Regeringen vil endvidere arbejde for, at de rette instrumenter er til rådighed for at imødegå disse udfordringer. I den sammenhæng er det bl.a. vigtigt at innovationsinstrumentet gøres bredere.

Regeringen støtter en permanent ophævelse af udtagningsforpligtelsen, idet instrumentet ikke hører hjemme i en markedsorienteret landbrugspolitik. Regeringen vil arbejde for, at miljø- og naturmæssige konsekvenser håndteres, gennem hensigtsmæssige foranstaltninger i landdistriktsprogrammet og under god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM).

Regeringen lægger vægt på, at afviklingen af eksportstøtten videreføres, og afvikles senest i 2013. Endvidere støtter regeringen, at der sker yderligere afvikling af markedsinstrumenter såsom intervention, anden prisstøtte og kvoter. Endvidere støttes bortfald af energiafgrødeordningen samt besparelserne i forbindelse hermed.

Regeringen støtter en udfasning af mælkekvoterne som resulterer i en blød landing når kvoterne bortfalder i 2015. Regeringen vil derfor arbejde for en større kvoteudvidelse, end forslået.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om forenkling af krydsoverensstemmelsessystemet. Men finder, at der er behov for yderligere forenklinger af systemet, for at lette de administrative byrder for erhvervet.

Regeringen støtter, en forenkling af reglerne om enkeltbetaling, herunder en højere bagatelgrænse for støttebeløb med henblik på at undgå støtteudbetalinger, hvor de administrative omkostninger overstiger støtteudbetalingen.

Regeringen støtter, at art. 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003 gøres mere fleksibel, således at der skabes bedre muligheder for at anvende op til 10 pct. af de direkte støtteudbetalinger til andre formål såsom forbedring af kvalitet, miljø og natur. Regeringen finder, at der er behov for yderligere fleksibilitet i forhold til anvendelsen af art. 69. Regeringen vil arbejde for, at en revideret artikel 69 ikke vil lede til genkobling af støtten. Men accepterer, at der kan være behov for visse koblede støtteforanstaltninger i sårbare regioner for at undgå evt. ulemper som følge af hhv. yderligere afkobling og mælkekvoternes bortfald. Regeringen vil arbejde for en ændring af art. 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003, som begrænser muligheden for at anvende midlerne til markedsføring af landbrugsprodukter.

Regeringen vil arbejde for, at krisestyring og forsikring som udgangspunkt forbliver en opgave for erhvervet selv, samt at evt. nye krisestyingsinstrumenter ikke bruges til at genindføre gamle markedsinstrumenter. Regeringen finder det mere gennemskueligt og hensigtsmæssigt, at den nuværende mulighed for at iværksætte ekstraordinære markedsforanstaltninger (art. 44) opretholdes. Regeringen kan støtte Kommissionens forslag om, at kornintervention opretholdes på et minimum, og kun for brødhvede, som et reelt sikkerhedsnet. Dette ses som et bedre alternativ end en obligatorisk EU-krisestyingsordning.

Regeringen vil endvidere arbejde for, at evt. EU-finansierede krisestyngstiltag vil blive i overensstemmelse med WTO's regler for grøn boks-støtte.

Regeringen støtter, at medlemslandene får mulighed for, at justere deres støttemodel mod en mere ensartet støttesats. Endvidere støtter regeringen, at den nye medlemslandes støttemodel (SAPS) kan videreføres frem til 2013.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

I forbindelse med meddelelsen om sundhedstjekket lagde de fleste medlemslande stor vægt på, at der ikke må ske store forandringer før efter 2013, og at sundhedstjekket derfor ikke må få karakter af at være en ny reform. Et mindretal af landene fandt derimod, at sundhedstjekket skulle indeholde mest mulig reform.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 20. juni 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 23. – 24. juni 2008, jf. samlenotat oversendt den 12. juni 2008.

Kommissionens meddelelse har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. marts 2008 forud for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. marts 2008, jf. samlenotat af 6. marts 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.